

Denna runsten (nr 21) påminner i åtskilligt om Resmostenen nr 4. Dessa stenar höra icke blott till samma grupp runstenar och hafva de för denna grupp utmärkande egenheterna (se nedan under Sandbystenarna), utan de visa äfven mera speciella öfverensstämmelser. De utgöra begge en af ett par. Begge hafva de den korta formen icke blott af s-runan, som ofta träffas på öländska runstenar, utan äfven af r-runan, en runform, som förekommer ytterligare blott på en tredje öländsk runsten (i Källa, L. 1291); på Resmostenen finner man dock äfven de fullständiga formerna af dessa runor. Slutligen hafva begge stenarna samma form för skiljetecknet. Att antaga att dessa två stenar blifvit tillhuggna och fått sina inskrifter inristade af samme runmästare förbjuder likväl det mycket olika sätt, på hvilket alla ornament och ristningar blifvit utförda. Till det yttre utseendet förete de mycket stora olikheter.

22. Hulterstads by.

Pl. XIII. Fig. 22.

Det runstensfragment, som är afbildadt pl. XIII, fig. 22, hittades våren år 1891 af kyrkvaktaren Lindgren vid grushemtning i östra landborgen.¹ Fyndstället ligger ett stycke söder om Hulterstads kyrka, nästan midt i byn.

Fragmentet utgör ett stycke nära toppen af en sten, som haft samma form som Sandbystenarna (Pl. XVI och XVII). Äfven fragmentets väl utförda ornament visa likhet med ornamenten på Sandbystenarna. På fragmentet äro de likväl upphöjda, och detta öfverensstämmer därför i afseende på ornamentiken närmast med Resmostenen nr 4 och Mörbylångastenen nr 6. Vi fästa särskildt uppmärksamheten på det fragment af ett djurhufvud, som ses vid nedersta brottkanten af fragmentet. Detta djurhufvud har tydligen haft alldeles samma utseende som de två från sidan sedda djurhufvud, som förekomma på öfre delen af Resmostenen nr 4.

Inskriften har varit inhuggen på en upphöjd ram längs kanterna. De bevarade delarna af denna ram ha ett något oregelbundet utseende, i det att sjelfva kanterna äro snedt afskurna. Till höger är denna afskarning särskildt skarp, så att runorna här icke kunnat inhuggas ända ut till kanten.

Fragmentets mått äro 31 och 38 cm. Största tjockleken är 6 cm. Både ornamentens och runornas nuvarande utseende visar, att stenen en gång legat som golfsten, utsatt för nötning.

Inskriften har mot hvad vanligen är förhållandet börjat på högra sidan och slutat på den venstra. Den läses från venster till höger, och runorna stå därför med fötterna utåt mot kanten. Följande runor äro helt eller delvis bevarade:

— — — †† | þ — — — [†]ʒ↑|R + — — —
 — — — na | þ — — — [e]ftir + — — —

¹ Om betydelsen af denna benämning se ofvan s. 46, not. 1.

Två skiljetecken finnas på fragmentet, en gång ett litet vertikalt streck, en gång ett litet kors. Runorna till höger äro af förut nämnd anledning helt korta: nr 1 † endast 2.5 cm, nr 2 † 3 cm; nr 3 þ är stympad och de qvarvarande strecken äro utvidgade och ojemna i kanterna i följd af nötning. Af den fjerde runan fins blott spår af nedre delen i brottkanten. Sannolikt har den varit stungen, då alla bevarade runstenar af denna grupp hafva **eftir** med **e**. — De återstående runorna **Þ↑IR** äro temligen fullständigt bevarade samt omkr. 6 cm långa. Efter det lilla korset, som bildar skiljetecken, fins spår af ännu en staf.

De två ord, af hvilka endast enstaka runor äro bevarade, kunna lätteligen suppleras; **na** utgör tydligen slutet af ordet **steina** och **þ** början af **þisa**. Inskriftformeln har på denna sten varit densamma som på den föregående Hulterstadsstenen nr 21 och Resmostenen nr 4: [*N. N. ræisti stæi*]na þ[*essa*] æftir — —. »N. N. reste dessa stenar efter — —.» Stenen har alltså utgjort en af ett par. Man kan förmoda, att den tillhörande stenens inskrift börjat på venstra sidan och slutat på den högra (jfr ofvan s. 44).

Inskriftens sena tid ådagaläggas genom skriftsättet **eftir** för äldre **eftir**.¹

23. Stenåsa kyrkogård.

Pl. XIV. Fig. 23 A och 23 B.

Literatur: L. 1309. — B. 1068 och 1075. — Rhezelius, *Monumenta Runica in Ölandia*, konceptet nr 17, utskriften nr 25. — Ahlqvist, *Ölands Historia*, II, 2, s. 78.

Af två runstenar, som en gång legat på Stenåsa kyrkogård, har den ene redan tidigt försvunnit (L. 1310), men den andre (L. 1309) fans qvar ännu på Ahlqvists tid. Sedermera har äfven denna blifvit förstörd, förmodligen då Stenåsa nya kyrka uppfördes. Till all lycka hafva vi af denna senare runsten flera äldre teckningar, hvilka i någon mån kunna ersätta förlusten, åtminstone hvad inskriften beträffar. Rhezelius har aftecknat den år 1634; i Bautil är den representerad genom två olika teckningar, näml. fig. 1075, som är signerad med Hadorphs och Törnevalls initialer, och fig. 1068, som är osignerad. Vidare finnas i Frigeliis samlingar i Kalmar stiftsbibliotek två vid olika tillfällen utförda teckningar af denne sten. Dessa senare teckningar äro dock underlägsna de äldre, hvarför vi här kunna nöja oss med blotta omnämmandet af deras tillvara. Vi hafva på pl. XIV reproducerat såväl Rhezelii teckning i konceptet af hans *Monumenta* som Bautils fig. 1068.

Stenen låg år 1634 enligt Rhezelius vid vestra ändan af kyrkan, och här fans den ännu, då vi sista gången finna den omtalad hos Ahlqvist. År 1634 var stenen fullständig, ehuru sönderslagen i två stycken (se fig. 23 B). Då teckningarna i Bautil togos, var den

¹ Fragmentet förvaras på samma ställe som nr 21, i Hulterstads kyrkas materialbod.